

President Rekenkamer: Rijk moet boekhouden volgens baten-lastenstelsel

Het invoeren van een baten-lastenstelsel door de rijksoverheid betekent een betere controle op overheidsuitgaven die zijn betaald met belastinggeld en dus een democratische kwaliteitsverbetering. Het kan de basis leggen voor hernieuwd vertrouwen van burgers in de democratie. Dat stelt Arno Visser, president van de Algemene Rekenkamer.

"Als we willen dat publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig wordt besteed, helpt invoering van een baten-lastenstelsel de volksvertegenwoordigers om daar namens de belastingbetalers beter op te letten", zegt Visser in een essay in Elsevier Weekblad, getiteld *Betere boekhouding, betere democratie*.

De Rekenkamer-president noemt het huidige kas-verplichtingenstelsel - bedacht in de Middeleeuwen en dankzij de Verenigde Oost-Indische Compagnie al in de zeventiende eeuw geïntroduceerd - "achterhaald". Een baten-lastenstelsel zou vanuit democratisch oogpunt een grote verbetering zijn, omdat het volksvertegenwoordigers en belastingbetalers veel beter inzicht geeft in de structurele baten en lasten van een politiek besluit.

Gebrekkig boekhoudsysteem

"In de afgelopen tien jaar konden bijvoorbeeld tot tweemaal toe miljarden euro's tekorten en vervolgens onderhoudsachterstanden ontstaan bij Rijkswaterstaat, zonder dat dit goed zichtbaar werd in de officiële cijfers", geeft Visser als voorbeeld. "Intussen zorgde achterstallig onderhoud voor verergering van schade en voor verkeersmaatregelen met negatieve maatschappelijke effecten tot gevolg. Het gebrekkig boekhoudsysteem was hier mede debet aan."

Visser vergelijkt het huidige stelsel met de boekhouding van een student die alleen per maand kijkt naar wat er inkomt en uitgaat. "De financiële informatie is bij deze manier van boekhouden beperkt: er is geen volledig zicht op werkelijke kosten, noch op de financiële positie van de ministeries."

Aanbevelingen adviescommissie

De president van de Algemene Rekenkamer wijst er in zijn essay op dat bijna alle EU-landen (op Nederland en Duitsland na) het baten-lastenstelsel inmiddels hanteren. "Binnen de Europese Unie wordt nagedacht over nieuwe, uniforme boekhoudkundige voorschriften. Welke positie neemt Nederland in dat proces in?" Zijn buitenlandse collega's geven hem fijntjes mee dat Nederland, ooit vooroplopend in financiële verantwoording, inmiddels achterop is geraakt en "afwezig in de internationale discussie". Ook in Duitsland rommelt het overigens rondom het gehanteerde stelsel.

Visser sluit met zijn pleidooi aan bij de aanbevelingen die de Adviescommissie Verslaggevingsstelsel Rijksoverheid in het voorjaar van 2017 deed. Die commissie nam op verzoek van toenmalig minister Dijsselbloem en de Algemene Rekenkamer de spelregels voor de boekhouding van de rijksoverheid onder de loep en adviseerde om stapsgewijs over te gaan op een baten-lastenstelsel.

Dijsselbloem liet een politieke reactie op die aanbevelingen over aan het nieuwe kabinet. Volgens Visser is het nu aan minister Wopke Hoekstra van Financiën om aan te geven wat Nederland wil. Die moet daarbij "een nationale en internationale discussie verbinden".

Deel dit artikel

GERELATEERD

NIEUWS | 21 september 2021

Rekenkamer: Overheid moet meer doen aan integrated reporting

Ook niet-financiële informatie moet een plek krijgen in de rijksbegroting. Dat stelt Arno Visser, president van de Algemene Rekenkamer, in het FD. Het kabinet kan... →

PRINSJESDAG | 14 september 2020

'Bij een baten-lastenstelsel hoort ook gewoon een balans'

De Rijksoverheid zet de laatste jaren voorzichtige stappen richting een baten-lastenstelsel. Eén daarvan is het opnieuw opstellen van de Staatsbalans. Wat zijn de... →

NIEUWS | 16 september 2019

'Financiën moet voortmaken met invoering baten-lastenstelsel'

Minister Hoekstra van Financiën moet net zo transparant rapporteren over de rijksoverheid als andere overheden binnen en buiten Nederland al jaren doen. De minister... →

NIEUWS | 11 februari 2019

Kamerleden pleiten voor invoer baten-lastenstelsel Rijksoverheid

Leden van de Tweede Kamer pleiten in een rapport voor invoer van een baten-lastenstelsel bij de Rijksoverheid. De overgang naar zo'n stelsel is al jaren onderwerp... →

BATEN-LASTENSTELSEL | 11 februari 2019

Baten-lastenstelsel Rijksoverheid: gaat het er nu echt komen?

Na jaren van aarzelen lijkt de kans groot dat er vanaf dit jaar serieuze stappen worden gezet richting een baten-lastenstelsel bij de Rijksoverheid. "Het Rijk staat... →
